

Szerkesztési iroda:
Rimaszombat, Losonci-utca 24.
sz. a. Ide intézendő a lap szel-
lemi részét érdeklő minden köz-
lemény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fo-
gadhatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:
R.-szombat, Losonci-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadó-hivatalt illető előfizetési
pénz-, hirdmény-, nyiltér- és
felszólamlások.

Hirdetési díj:
Egy négy hasábos petitsor tér-
fogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után 30 kr.

Nyiltér:
Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadó-hivatala Rimaszombat Losonci-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. — Az előfizetéseket legcélszerűbben posta-
utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal vesz fel.

Hogy kell csinálni a bankót?

Motto: Ha nincs aranyos ezég és ezíra kirakat,
Csukd be a boltot és — akaszd fel magadat.

Megvallom szántsándékkal irtam a fenti cí-
met, mert tudom, hogy míg edes mindnyájan a leg-
nagyobb élvezettel olvasgatjuk a fővárosban meg-
jelenő lapokat, addig a vidéki lapoknak legfeljebb
híreit nézzük át, — azt is futólag, nehogy sok idő
menjen kárba átolvasásával, mert hiszen azokat,
kik oltára körül állanak ismerjük; ép oly közönsé-
ges emberek, mint mi. Már pedig azt lelkiismeret-
esen megítélhetjük, — ha ki nem mondjuk is nyíltan,
hogy tőlünk nem sok telik, hát a magunkhoz ha-
sonlótól hogyan várhatnánk meglepőt, hasznosat és
épületest?

Tegyünk kerülő utat, irjunk hangzatos címet,
talán ekként felkél a kíváncsiság s lesz egy-kettő
az olvasóközönség tagjai közt, kik a miket elmon-
dandunk elolvassák, s az előadott eszmét felkarolván
a nép legszegényebb osztályának érdekében ná-
lunk is megvalósítandják.

Dr. Jeney Kolozsváron többek közreműködésé-
vel a múlt ősszel egy együletet teremtett, melynek
célja a szegény szülők gyermekeinek fölruházása,
hogy a télnek ideje alatt az iskolalátogatásban, —
a kellő ruházat hiánya miatt, akadályozva ne
legyenek.

A czélt igen egyszerű módon érték el.

Ugyanis felhívást bocsátottak szét, hogy mind-
azok, kiknek viselés, divatból kiment vagy bármi
más okból nem használható ruhadarabjai vannak,
ajándékozzák az e célra alakult bizottságnak, ez
majd gondoskodni fog szétfejtése, kitisztítása ki-
tatarozásáról s átalakításáról, és a jelentkező szegény
gyermekek közt lelkiismeretesen kiosztja.

Az eszme, melynek életrevalóságáról mindenki
meg lehet győződve, ki a legszűkebb osztálynak vi-
szonyait csak egyszer is megfigyelte, csodákat mű-
velt. Előkerültek a lomtárba hevert ruhadarabok,
sőt itt-ott pénzbeli adományok is folytak be, s alig
egy pár nap alatt 78 gyermek lett felruházva s
78 taggal szaporodott a szorgalmas iskola látoga-
tók száma.

Időszerű volt ez ősszel, — de már elkéstünk

vele, — mondd nyájas olvasóm. Tökéletes igazad
van: a multra elkéstünk, de hát a jövő? Erre még
ráérünk még, mondják sokan. Szerintünk nem.
Mert, aki ezt mondja, az nem ismerős a vidéki
városok viszonyaival. Nem, mert elkerülte figyel-
mét az, hogy az emberiség azon része, melynek
életkeresete az u. n. zsidáruskodás, kora tavasszal
járja sorba az egyes lakókat, összeszedve mindent,
mi még értékesíthető s ezek közt különösen az
időváltozás által nélkülözhetővé vált téli ruhákat még
pedig jó olesón, hogy ősszel a szegényebbeknek
két, sőt háromszoros árért eladhassa, holott, — ha
nálunk ily „rongyos egyület“ volna, mi szereznők
meg ingyen s mi osztanók ki ősszel kitarozva,
átalakítva — ingyen. S ez pedig nem lenne
csekélység, mert tudunkkal Rimaszombatból annyi
divatból kiment, tehát még használható ruhaneműt
visznek ki évenként, hogy fél Gömörmege árvaít
bátran felruházhatnók.

De hiszen itt vannak a nőegyletek, ezeknek
tartozik hatáskörébe gondoskodni a szegény s árva
gyermekekről?

Igaz. Csakhogy míg a nők, kiknek keblébe a
részvét érzetét sokkal nagyobb mérvben ültette be
az isteni gondviselés, — örömmel nyújtanak segítyt
és gyámolítást mindenütt, hol erre szükség van;
addig mi férfiak eleget teszünk-e a felebaráti kötel-
meknek, melyből pedig az edes hazának van nye-
resége, — ha összedugott kézzel nézzük őket, vagy
legfeljebb tetszésünknek adunk kifejezést működé-
sükről?

Bizonyára nem, mert lelketlenség volna kíván-
nunk azt, hogy ezek járjanak szerte a vidéken, fi-
gyelemmel kísérik a viszonyokat, melyek eszközlik
sok helyt, hogy a legjobb tanító sem képes teljesen
reformálni s kiképezni a falujában levő gyerme-
keket, mert a nyári időszakban a mezei munka,
télben pedig a ruhahiány gátolja az iskola látoga-
tásában.

Ennek figyelemmel kísérése a férfiak feladata
csupán. Ezek közt pedig különösen a papok, tani-
tók, iskolalátogatók s körjegyzők, mert ezek közvet-
len tapasztalatból merített adatokat szolgáltathatnak. A
nők s az általuk alakított nőegyletek bizonyára meg-
fogják hozni az áldozatot a közügy oltárára és segél-

ni fognak bennünket, hogy minél több művelt pol-
gárt nevelhessünk a hazának, ez pedig idővel oly töke
leend, mi bármely halmaz bankónál többet jöve-
delmezend.

Állítsunk egy ily gömörmegei ruhasegélyző együletet s így a rongyból könnyű
szerrel csinálunk bankót s a helyett, hogy ez által
a törvényekkel jönnénk összeütkezésbe, — sokak
hálájára tesszük magunkat érdemesekké.

Csatlós B.

A közigazgatási bizottság félévi jelentése.

(Folytatás.)

V. A közegészségügyek köréből megyei főorvos havi jelentései nyomán.

Az egészségi állapot általában kedvező volt, a bete-
gedési mozgalom kevésbé hullámzó, a halálozás mérsékelt,
sőt december hóban csekély volt.

Körmentő a félév első felében esorvas-hurutos, mely
hurutos-esorvást november hóban pedig hurutos lobos vál-
tott fel és maradt a félév végeig.

A váltólázak szaporodnak augusztus hóban, kevesbe-
dett, október hóban és onnét folytonosan kevesbedtek.

Altesti hagymáz esetei havonként fordultak elő, leg-
inkább Nagyrőcén, a nagyrőcei járásban a tornallyai és
rimaszombati járásban: összesen mintegy 30 eset.

Vérhas észleltetett Dobsinán, a tornallyai, rimaszécsi,
rimaszombati járásokban.

Augusztus, szeptember, október hónapokban 2 eset, a
rimaszombati járáshoz tartozó Nyustyan, december hóban.

Napszúrásnak két esete is fordult elő augusztus hóban,
a bánrévei orvosi körben.

Hörghurut az egész félév át különböző helyeken
lépett fel; nagyobb kiterjedésűnek mutatkozott Ispánmező
nagyrőcei járás községében és Rimaszombatban.

Himlő mutatkozott Jolsván, szörványosan augusztus
hóban — azon kívül három önálló eset jegyeztetett. Alhim-
lőnek Dobsinán jelentkezett december hóban 5 esete.

Vörheny ugyancsak a félév egész lefolyása alatt ke-
rült gyógykezelés alá; leginkább a városokban, csak kevés
eset a járások községeiben.

Hasonló esetet mutatott a kanyaró.

Ronszóli toroklob csak egy községben mutatkozott,
3 esete jegyeztetett.

Orkolyar Lekenyén 2, Tornallyán 1 és Putnokon 1
esetben mutatkozott.

Járvány augusztusban, novemberben és decemberben
jegyeztetett. Az első vörheny a Garam völgyén 832 lakos
közül 94 betegedési és 22 halálessel. — A másik kanyaró
Jolsva völgyén 1028 lakos közül 67 betegedési 1 halálessel-

T Á R C Z A.

Meteorok.

Midőn a fehér emberek Mejióba megjelentek, Monte-
zuma látván hatalmukat, aggódva birodalma sorsa felett,
egy esendes nyári estén, tán éppen augusztus 12-ike lehe-
tett, felment a csillagjósokhoz, ki a ciclopsi építmény erké-
lyén a tropicus égbolt ragyogó csillagképeinek szemléletébe
volt elmerülve s kérdé: „Böles! ki az emberi vészek utait
látod felírva a csillagok között, mondd meg mi van megírva
ott népem sorsa felől?”

Nézd esászár — mondá ő — ott az orosz lány, ez vi-
téz néped jelképe, s amott a tengeren a három veres csil-
lag az, mely az idegennel együtt jelent meg egünkön, vár-
junk, melyik tünemény ad feleletet kérdésedre. — Kis vár-
tatva, mintha serényét rázta volna meg az orosz lány, szi-
porkázva rohantak az égbolton át a csillagok, hosszú fényes
csikkal jelölve pályájokat s nagy részök hajló ívben a föld
porához vegyült, megsemmisülve, miként az ember meg-
futott pályája végeztén, a három veres csillag pedig moz-
dulatlan ragyogott a láthatáron ott, hol az ég a tengerbe
merül.

Montezuma komoran távozott, mert sejté, hogy népe
is így hull szét az idegen hatalma alatt.

Mi, kik tudjuk, hogy a csillagjósok babona, nem kö-
vetkeztetünk ily tüneményekből a jövőre, hanem inkább azt
vagyunk kíváncsiak tudni: hogy mi lehet az, a mi olykor,
mint fénylő pont jelen meg az égen hirtelen, sebesen fut
nagyobbodva a föld felé, utját fényes csikkal jelölve s aztán
nagy moraj s dörgés közt szétpattan pályája végén, vagy
oly hirtelen, mint jött eltűnik a láthatár széle felé, futva s
kialudva zajtalanul.

Semmi más, mint egy meteor.

Naprendszerünk mozog, nem áll egy helyben, fut a
térben, mely nem üres, hanem anyaggal van teli, s midőn

oly régiókban halad, hol az anyag már sűrűdni kezd, von-
zása karjaival egy-egy részt szakít ki az egysúlyban
megzavart sűrű világ-anyagból s ez anyag a bolygók tér-
körébe jutva, a nap által vonzatva, szédítő sebességgel ro-
han a nap felé. Ez útjában az anyag egyes részecskéi su-
rolják a föld pályáját is, s ha légkörünkbe jutnak a surlás
következtében, izzásba jönnek a részecskék, sziporkázva
pattognak le róla s gőz állapotba is átmennek. Ha pedig a
meteor pályája mélyen merül légkörünkbe, a lég ellenállása
legyőzi a meteor központfutó erejét s a kicsi égi anyag
földönkre hull.

Vannak meteorok, melyek egy csapáson járva, a nap
által rendszerünkhöz lőnek az idők folyamán kötvé. Ezek
elnyult kerülékben övezik a napot s földünk az év bizonyos
napján rajtuk áthaladva, sokat közülök lehullásra készítet
vonzó ereje által, a legtöbbet pedig a lég felsőbb régióiban
gyönyörű fénytünemények előállítására kényszerít. Ily me-
teor-gyűrű már több ismeretes, legnevezetesebbek az aug.
9-iki leonidák és a november 23-iki perseidák azért így ne-
vezve, mert ezen csillagképekből veszi futását legnagyobb
részük.

Számtalan meteor azonban oly szédítő sebességgel ro-
han napunk felé a végtelen terből, hogy legyőzve sebessége
által napunk vonzerejét, ismét a végtelen térbe tér vissza,
hogy talán végtelen távolban levő naprendszeret is meg-
látogathasson.

Mire valók ez apróságok, fogná kérdeni szives olva-
sóm? — Fontosak ezek a nap háztartásában, folyton szü-
net nélkül hullva a napba eső gyanánt, frissítik a nap vilá-
gító s hő erejét, s azt hiszem, nem csekély részük volt és
van nekik a bolygók és holdjaik felépítésében. Hisz föld-
dünkre most is percéről-percetre hull a meteor-anyag, s ha-
bár tömegük egy év alatt alig meg néhány kilogrammra,
ide nem érve a meteorok egy nemét; a tároglyókat, me-
lyek néha több mázsa súlyúak is, de aránylag sokkal rit-
kábban hullanak, — az évek milliói alatt tömegük tekin-
télyes tömegre növekedhet, már pedig a mindenségben ne-

hány millió év annyi, sőt még csekélyebb idő, mint éltünk
egy másodpercze.

Tudjuk tehát mi a meteor, s nem képzeljük többé,
mint szegény Montezuma, hogy az égről a rég látott csil-
lagok hullanak, ha esendes nyári éjjelen egy ily fénypont
rohan tova szemünk előtt.

Hát a spanyolok csillaga mi volta? — Szegény níd
astrologus a spanyolok hajólampáit nézte csillagnak.

Ifj. Hegyessy Sándor.

Az első ibolya.

Szedte: Fáy Andor.

„Tessék ibolyát venni!“ Ez a ezime, ha jól emlékszem
egy regénynek, melyet sohasem volt türelmem végig olvasni;
az egész műben csak a ezimet jegyeztem meg, mint a leg-
szébbet, melyet a szerző könyvének eziméül adhatott. E
nehány szóból a kedves tavasz még kedvesebb lehellete árad
felénk, mely a természetet az ébredésnél épen oly nélkül-
özhetetlen, mint a születésnél a lélek.

„Tessék ibolyát venni!“ — hangzik a fővárosban
uton-üfélen. Nálunk nem. Nálunk, vidéken, hol annyira
bőviben vagyunk a természetet e kedves első gyermekeinek,
aranyért nem látni egy szálát sem. Nekünk nem kell. Még
mielőtt láttuk volna: már meguntuk; hiszen minden bokor
alja tele van vele! Aztán még csak egy hatost sem kell
érte fizetnünk! Mindenki annyi csokrot tűzhet a mellé, a
mennyi csak tetszik. Aztán nálunk a tehénnek is jut elég . . .
stb. Hanem ha a fővárosba megyünk, óh az már ak kor
egészen más! . . . Első dolgunk, midőn az utcázra kilé-
pünk, hogy a legelső virágárusleánykánál kiválasztjuk a leg-
szébb csokrot; jóval több hatost adunk érte, mint a meny-
nyit a lányka kér, s ezen felül még esinos arczát is meg-
csipkedjük egy kissé. Óh, ilyenkor az ibolyaesokor elma-
radhatatlan. Pestre megyünk és fizetünk érte. De hát, hogy
is lenne az, márcziusban Pestre menni s aztán a kabát-

tel, — a harmadik szintén kanyaró Csetnek völgyén 779 lakos közül 84 betegedési és 5 halálessel.

Elsődleges bulyafekély állandóul szörványosan a tornallyai járás községeiben fordult elő, ezen kívül néhány eset a rimaszombati járásban.

Nyilvános kéjhölgy Rimaszombatban és Rozsnyón heti vizsgálat alatt volt 40; — két beteg gyógyítás végett a miskolci központi kórházba szállították.

Orvos-rendőri és törvényeszeki esetek:

Könnyű sérelem 218, súlyos sérelem 41, orvos-rendőri hullá szemle 15, orvos-rendőri hullabontás 15, orvos-törvényeszeki hullabontás 14, öngyilkosság 9.

A hasznos házi állatok közt: észleltetett torokgyík Ratkón 3 sertésen, tüdőlob Polonkán 4 eset, tüdővész ugyancsak Polonkán 6 szarvasmarhánál, himlő 76 db juhon, rüh 13 lovon, veszettség 2 sertésen, lépfene 3 db szarvasmarhán, 7 lovon, takonykór gyanu alatt 5 ló kezeltetett, 2 ló irtatott. Ily egészségi mozgalom mellett az egészségi állapot kedvezőnek mondható.

A megyei közigazgatási bizottság börtönvizsgáló bizottsága szeptember hóban megvizsgálta a Pelszezi központi, rozsnyói, tornallyai és rimaszécsi kir. járásbírói fogházakat, október hóban megvizsgálta a nagyrozei kir. járásbírói és a rimaszombati központi fogházakat. Változások sehol sem történtek, — a fogházak tisztán, jól szellőztetőknek találtak, rabokkal nem voltak túltömve és ezeknek egészségi állapota kedvező volt, az élelmezés előírás szerinti minőségre élvezhető, — mennyiségre nézve pedig elegendőnek találtak, panaszok nem merültek fel.

A gyógyszerárak közül szokott évi vizsgálatban részesített a tornallyai, putnoki, rimaszécsi, tiszolczi, nagyrozei, jolsvai, mindenik kifogástalan rendben és kellően felszerelve találtak.

VI. A közmunka és közlekedési ügyek köréből a kir. mérnök havi jelentése nyomán.

A hivatal körében személyváltozás nem történt. Az állam uton a forgalom rendes, a közlekedés szabályszerű volt, az uttest és műtárgyak állandóul jó karban, kivételt képezett a vigtelki Sajóhid, melynek javítása, mint-hogy szükségbeli hid nem állítottatott, 3 napig némi nehézséget okozott a közlekedésnek.

Átalakított a Beje-melléti Turóczhid boltívesből fa felszerkezettűvé.

A kavics szállítás nehézségekkel küzdött, vállalkozó e miatt határidő halasztást kapott.

Szállított összesen 2428 rakás — ebből a 81.472^{hosszu} vonalon kilométerenként 59—60 köbméter anyag esik — fedanyag értéke tesz 11192 frt 04 krt; 23 utkaparó fizetésére fordított 5807 frt 71 krt, bányabér fizetett 402 frt 66 krt., kezelési költség elszámoltatott 1038 frt, uti szerek beszerzésénél kiadott 129 frt 62 krt., korlátok kicserélése került 390 frtba, vigtelki Sajóhid javítási munkájáért fizetett 340 frt 74 krt, a bejei turócz-hid átalakítási munkája került 1650 frtba, tesz az összes kiadás 20.942 frt 77 krt. Ebből esik évi fentartási költség egy kilométerre 257 frt.

A törvényhatósági útvonalon a forgalom rendes, a közlekedés szabályszerűen biztos volt; az uttest és műtárgyak jó karban voltak vagy legalább minden felakadás nélkül idejében kijavították.

A közmunka szolgáltatást július és augusztusban a mezei munka akadályozta, szeptember hóban már egész erővel megindított, azonban az átvétel novemberben kezdődött, december első felében befejeztetett.

Az átvétel eredménye következőleg mutattatott ki: 17893 szekeres és 64305 gyalognapszám teljesítendő munkája volt. — két köbméteres rakást számítva: termelés 14260 rakás, szállítás 15627 rakás, törés 13442 rakás, terítés 14022 rakás, árokásás 139880 folyó méter, földmozgás 2619 köbméter, utfeltöltés 11881 folyó méter, véletlen esetekre felhagyatott 34 szekeres 437 gyalognapszám. Teljesített 17759 szekeres és 61.609 gyalognapszám általi termelés 14183 rakás, szállítás 15550 rakás, törés 13044 rakás, terítés 13222 rakás, árokásás 134.770 folyó méter, földmozgás 2619 köbméter, utfeltöltés 10329 folyó méter. Hátralékban maradt tehát és a jövő évre kötelezőnyileg biztosított 100 szekeres, 2259 gyalognapszám — két köbméteres rakás termelés 77, szállítás 77, törés 398, terítés 800

gomblyukban ibolyacsokor nélkül járjalni az utcán! Hogyis ne! mindjárt megtudnák, hogy jámbor vidékiek vagyunk.

Ebből csak azt akarom bizonyítani, hogy a mi lépten-nyomon kínálkozik, mi semmi fáradság és áldozatba nem kerül, azt rendszeren nem méltatjuk figyelmünkre. — Rózsákon járhatunk, a nélkül, hogy éreznők s becsülnénk illatát. Csak ami nincs, s ami elérhetlen, kelt bennünk vágyat. — Mig dohányoztam, semmi különöset nem találtam benne, mióta pedig nem dohányzom: csaknem mindig lábban vagyok egy — szivarért.

Szó a mi szó, de nagyon hálátlanok vagyunk mi emberek. Hogy márciusban ibolya van, azt nagyon természetesen találjuk; igen, de hát mikor még májusban is fütünk!? Ekkor persze szídjuk az időt s jó volna egy kis, parányi ibolyacsokor — reménynek, hogy hiszen nemsokára kisüt a nap s megszűnik a hideg, a fagy s a csontot és velőt átjáró csipős szél, mely annyinknak okoz köszvényt s egyéb divatos betegségeket.

És itt meg nem állhatom, hogy némi bölcselettel ne világsam meg a fentebbi szavak igazságát.

Költők és bölcsészek megegyeznek abban, hogy ami van . . . hát jó . . . ha van, de hát akkor nem nagyon törjük utána magunkat. Midőn semmi sem hiányzik az ugynevezett boldogságból, mely Schoppenhauer szerint mindig negatív, hát akkor megvagyunk ugyan, nem panaszkodunk, de nem is érezzük azt a boldogságot olyan nagyon, mivel azt igen természetesnek találjuk; míg ellenben a nincs, szóval a boldogtalanságnál bizony eléggé jajgatunk, és épen ezért mondja Petrarca, hogy ezer boldogság nem ér fel egyetlen egy kinnal. A fájdalom, boldogtalanság mindig pozitív. És épen ezért, sokkal jobb a nemlét, az életnél a halál. Valjon az, ki egész életében a legnehezebb munkában görnyed, nem eléggé megfizet-e azon csekély boldogságért, hogy — lélezkik? . . .

De hagyjuk e sötét képeket! Ne kutassunk a bölcsészek íróasztalában. Nem jó mindent tudni.

Itt a tavasz! A nap verőfényével, melegen süt odakin,

rákás, árokásás 5110 folyó méter, ut feltörés 1552 folyó méter és véletlenül felhagyott 260 gyalognapszám.

Megváltatott 7123 szekeres, 5391 gyalognapszám, összesen 16941 frt 50 kr. értékben. Váltáspénz befizetett 16870 frt 50 kr., hátralékban maradt 71 frt.

A nagyméltóságú m. kir. közmunka és közlekedési minisztérium által inséges munkára adományozott 11000 frtból, építettet vagy javítottat az ut Meleghegy és Balog, kiválóan pedig Ajnácskő és Zabar közt. Ezen munkákat 2972 folyó méter alapburkolás, 300 folyó méter feltörés és 7 új hídból állott. Felülvizsgálatilag a kir. közmunka és közlekedési minisztérium kiküldöttje által átvétetett.

Befejeztetett és ugyanezek a kir. közmunka közlekedési minisztérium kiküldöttje által felülvizsgálatott a Hnilecezen áthelyezett utszakasz és ennek munkálatainak kivételével 3800 frt megtakarítás lett kimutatva.

Egy kis statisztika a rimaszécsi járásból.

Közlő: Dr Véber Ignác.

Az 1851-ik év folyamán a rimaszécsi járásban kerek számmal 900 egyén halt meg, és pedig a következő arányokban:

0—1 éves korig.	198
1—5	200
5—10	66
10—20	38
20—30	47
30—40	43
40—50	65
50—60	167
60—felül	76
Összesen:	900.

Ebből kitűnik, miszerint a halandóság legnagyobb a gyermek születésétől fogva 1 éves koráig, illetve az 5-ik életévig; innen szemlélatomást csökken a 10. évig. Ezután lassan fokozódik a legmagasabb korokig, melyek ezen a vidéken elértetni szoktak.

A 70-ik életet már nagyon kevesen érik el és 100 éves halottat 5 év óta a halottkémi jegyzőkönyvek még ki nem mutattak.

Az első életévekben nagy halálozást, eltekintve attól, hogy a gyenge gyermeki szervezet igen sok heveny ragályos bajnak u. m. kanyaró, vörheny, himlő, ronszó toroklobok stb. van kitéve, nagyban elősegíti a köznép tudatlansága, gondatlansága és az egészségi szabályokkal való végtelen ismeretlensége. A szük, rothadt levegőjű lakás meg a jobb módú földművelőknel is feltalálható.

A szellőztetés szükségét nem érzik, sőt a legtöbb helyeken még az ablakokat is befalazták vagy beszegzik, csak hogy a tris levegőnek minden útját elzárják a meleg szobába való betolakodása elől.

Ily szobában születik a magzat, és ily levegőt szív magába a kis csecsemő, és ha vagy a veleszületett gyengeségekben, görcsökben vagy gyermekszályban el nem hal, valószínű, hogy már ilyenkor teszi le gyenge tüdejébe a gümőkór magvát, melynek oly sokan esnek időelőtti áldozatul.

A táplálkozás szintén ezelszerűtlen: a kis gyermeknek gyakran adnak kenyeret, burgonyát a kezébe még mielőtt fogai volnának azt megrágni; vagy elég erős gyomra, ezeket megemészteni. És ez által tétetik le a görvélykór esirija, mely a népnél oly gyakori ótvár, szem és fülgulyadások alakjában mutatkozik.

Hogy az anyák legnagyobb része szesz italokkal él, a csecsemők tehát ily módon megváltozott tejen táplálóznak, sőt hogy a csecsemő maga is hébe-korba egy-egy kis pálinkával megkínáltatik, hogy erősödjék, általánosan ismert dolog, és innen származtatom a nép közt elég gyakran előforduló nehézkór és hülyeség eseteit, mert a szesz első sorban az agyvelő és idegrendszerre hat kártékonyan.

A parasztházak többnyire nedvesek is, vagy azért, mert vizes talajra építik házaikat, vagy mivel az anyag maga is vizes, de főleg azért, mert a közös lakószobában rendszeren főznek is, a pára a falakra száll, és vizespepek-ként csurog le a falakon. Innen van, hogy a csúzos és köszvényes bajok oly gyakoriak a nép közt, hogy még a

gyerünk ki; élvezzük s szívjuk magunkba a tavasz leheletét, mindenek felett tüzzünk kabátunk gomblyukába egy ibolyacsokrot; hisz a La jos cigány különös megrendelésre tele kalappal árulja az utcán . . .

Óh, de jó is, mikor könnyű kabátban léphetünk ki az utcára! Mikor nem kell többé azt a nehéz s az ember minden tagját ellankasztó téli kabátot magunkon czipelni. Téli kabát helyett — ibolyacsokor. Mennyivel könnyebb és bájosabb ez!

Termetünk is mindjárt karesubb, járásunk elegansabb s könnyed; szóval szabadnak érezzük magunkat sok oly nyugtól s haszontalan bilincstől, mely egész telben folytonosan kintzott bennünket. A lég enyhe, üde és meleg, nincs az a fojtó köd, stb. Arezunk sem oly sápadt, kezd pirosodni s érezzük, hogy a vér is gyorsabban kering ereinkben a nap jótékony melegétől.

Aztán milyen pompás dolog az, midőn találkozunk a kedves lánykával, kit szeretünk s a kinek ezt mondhatjuk: hogyan, Önnek nincsen ibolyacsokra? Engedje meg, hogy én szolgáljak egygyel! És a mikor azt olyan kedves, gyönyörű mosolyal fogadja el! Egygyel több ok, hogy szeretve legyünk.

És mindezt annak a kis virágnak köszönhetjük. Óh, te tavasz, mennyi erő, báj és élet rejlik benned! Egy kis virág mindössze is az egész, óh de benne van a nagy természet ébredő ereje!

És a midőn megszagoljuk s érezzük azt a kimondhatatlan kedves illatot, bizony-bizony csak felnézünk az égre, s szívünk melegebb dobogásával adunk hálát a nap sugarainak, melynek éltető erejére a kis ibolya felnyitá gyönyörű szép kék fejeckéjét s nekünk pedig illatával azt sugja halkan, hogy ne hallgassunk Schoppenhauerre. sem semmiféle bölcsészre, mert hiszen enyészet és halál után élet és feltámadás következik.

„Tessék ibolyát venni!”

legártatlanabb bajokat is hajlandók, köszvényes természetűeknek tekinteni.

Az első életévben bizonyos természeti ösztön folytán a legszegényebb anya is ragaszkodik gyermekéhez, szereti és ápolja, sőt ha doktor lakik a helységben, még oda is elviszi, de ha kis kedvence helyét más gyermek foglalja el és a család kissé elszaporodik, akkor a nagyobbakra csak kevés gond fordítatik, és ha a körorvos történetesen nem jelenik meg a faluban, annak baját ugyan orvos nem látta, mert ugys „oda”-való a gyermek, a mely még nem dolgozik, hanem csak hijába pusztítja a drága kenyeret.

Az uri házaknál meg az a baj, hogy itt a gyermekekre tulságos nagy gond fordítatik, miáltal azok elkényeztetnek és ugy is gyengébb testalkotásuk még mesterségesen alásátik. Vannak családok, a hol a gyermekeket még júliusban sem bocsátják ki a szabad levegőre dupla kabát és kalap nélkül, minek az a természetes következménye, hogy testük tulságosan elpuhulván, a legkisebb légvonat iránt is érzékenyekké válnak és könnyen átfáznak. Innen a sok torokbaj, hogy már szintén divattá vált, a minden alkalommal megduzzadó mandolákat kimetszeni; és a sok tüdőhurut, mely később tüdővészé fajul el és a görvélykór százféle nevei.

Legkedvezőbbben áll a közegészségi állapot az izraelitáknál, a hol a sok gyermek nem átok, hanem áldásként tekintetik és valahányszor szükségeltetik, orvosi tanácsért folyamodnak és azt követik is. A mi a gyermekek életrevalóságát illeti, talán még most áll róluk, a mit 3000 évvel ezelőtt a héber bábák mondtak Pharao felügyelőinek: „A héber nők erősebbek az egyiptomiaknál és még mielőtt a baba megérkeznék, a gyermek már megszületett.” Hozzájárul az étel és italmi mérsékletesség és azon körülmény, hogy foglalkozásaik nincsenek oly ártalmas befolyásoknak alávetve, mint a többi hitfelekezetekké. Innen aránylag nagy szaporodásuk és kisebb halálozásuk.

Hogy miképen lehetne ezeken a bajokon segíteni, már szászor és ezerszer elmondottat, de valamint egy nép művelődése csak lassan-lassan halad, és megelégedhetünk, ha egy században csak egy kis lépést tesz előre, éppen ugyan az a közegészséggel, illetőleg ennek szabályainak általános felvétele és érvényesítésével. Ez pedig szoros összeköttetésben áll az anyagi jóléttel. Hiába mondom a szegény embernek, hogy építsen bő, ha lehet emeletes házat, tágas szobákkal, magas, vízmentes helyen, és az istállókat válassza el a lakóháztól, ha pénze nincs, ilyea házat építeni, vagy ha volna is, de érzéke, értelme nincs ezen előnyök méltánylására. A nagy tömeg hagyományos szokásait még sokáig nem fogja elhagyni, és csak századok múlva fog azon meggyőződéshez jutni, hogy a tágas, jól szellőztethető ház, friss levegő, mindennap hideg vízzel mosakodások, mérsékletes életmód, a szellem aránylagos kiművelése főtenyezői nem csak egy hosszú, egészséges és vidor életnek, hanem magának a nemzet fentartásának és biztos fennmaradásának.

De ne esüggedjünk el és gondoljuk meg, hogy közös anyánk a természet, egyszersmind föntartónk is. „Mi mindent, mondja Mephisztoteles Göthe „Faust”-jában, nem követtem már el, az emberinem elvesztésére, de mind hiába; háboru, betegség, tüzvész, árvíz, mindez nem fog ki rajta, mindig új meg új vér pezseg ereiben.” És ugy is van. Ha első őseink barlanglakókból rendes kőházakokká vitték fel, bizton remélhetjük, hogy a kik ma még fakunyhókban laknak, ezer év múlva oly lakásokat fognak építeni, melyek a fennemlített igényeknek megfelelőeknek.

Vidéki levelezés.

Tiszolcz, 1882. márczius 23.

Ugy tudtuk mindig, hogy az evang. egyház alkotmánya democraticus alapon áll. Erdemes egyházfelügyelőnk Daxner István ur azonban, habár ő és pártja uton-utófélen a democraticus elveket hirdetik, most egyszer kimutatta, hogy csak addig democrata, míg saját vagy hozzátartozói érdeke azt kívánja.

Hogy az egyházi presbyteriumban befolyását biztosítsa, rokonát Daxner Samut ohajtotta abba behozni. Egyházi törvényeiek értelmében presbyter csak az lehet, kit az egyházi közgyűlés ezen megtiszteltetésre érdemesnek találván, szavazattöbbséggel beválaszt. Coordinationk erre első sorban a földbírtokos osztályt ajánlja, Daxner István azonban csakis ez utóbbi alapon minden közgyűlési választás nélkül akarta rokonát a presbyteriumba beesempészni. Ez egyszer esalódot számításában. Mert habár a főesperesnek hozzá e tárgyban irt levelét is felolvasta, egyháznak nem fogadta el azon elvet, hogy valaki csak azért, mert földbírtokos, a presbyteriumba minden választás nélkül juthasson s elvetette az indítványt, mely mellett csak hat szavazat jelentkezett.

Ugyanezen ülésben előadta Daxner István, hogy halmozott egyházfelügyelői teendők miatt szüksége lenne egy alfelügyelőre s azonnal ajánlotta is erre az új, eddig sem törvényeinkből sem a gyakorlatból nem ismert hivatalra egyik elvtársát. De ebben is elszámította magát, mert habár erre beoktatott uszályhordozói azonnal zsviózták Gyürkyt, a többség kimondta, hogy ezen hivatalra nincsen szükség és hogyha a felügyelő ur nem tud hivatalának megfelelni, mondjon le.

A dolognak magyarázata pedig az, hogy közeledvén a superintendens ur látogatása, midőn a felügyelő nemcsak eddigi működése eredményével beszámolni tartozik, hanem illő, hogy a főpáztort fogadja is. Attól szeretne Daxner István szabadulni s helyébe az alfelügyelőt állítani. Most már a vak is látja, mit várhatni olyan ember és pártjától, ki mindig a nép jogainak védelmezőjeképp lép fel, de döntő pillanatban, mikor azt tettel is be kellene mutatni, kötelességét másra tolja. Hogy különben így történt, a felett nagy a tiszolcziak öröme.!

R—s.

Eperjes, 1882. márczius 20.

Márczius 15-ikét méltóan ünnepelte meg az eperjesi coll. összes ifjusága is. D. e. 11 órakor a coll. nagy termében vette kezdetét az ünnepély nagy számu közöaség-jelenlétében, s a Szózatnak a coll. vegyes dalárda általi történelmi elneklése után Pihoda Etele, a jogász testület elnöke remek megnyitó beszédében előadta, hogy mily nagy fontossággal bír e nap hazánk történelmében, utána Kósa Barna III. éves jogász szavalta „Márczius 15-ikén” czimú saját, igazán gyönyörű költeményét; következett Mayer Endre III. éves theol. különösen a márczius 15-ikét megelőző viszo-

nyok s a nagy napi eseményeket bőven tárgyaló beszédével, mely sokaknak szeméből kicsalta a hazaszeretet könyeit; majd Tahi Dezső szavalt a Tóth Kálmánnak „Kik voltak a honvédek“ című költeményét, s ezt követte Kósa Barnának a 48-iki szabadsághősök s a 13 aradi vértanúk egyike Desewfy Arisztid-ről írt emlékezete, melyet a közönség igazán meghatóan hallgatott; s a „Hontalanok imáját“ Ney F.-től, szívből jövő érzettel adta elő Nemes Károly III. éves theol., s végre a coll. dalárda a Hymnussal fejezte be az ünnepélyt.

De a coll. ifjuság fáklyás menetét is rendezett e nagy nap megünneplésére. — Este 8 órakor 200 fáklyát lobogtatva s zászlókkal indult a fiatalság a külváros piacáról Eperjes első zenekarától kísérve, — mely szívet emelően húzta a Rákóczy és Hunyady indulókat. Így ért a ropant néptömeg a város piacán levő szent háromság szobor elé, melynek helyét egykor sok magyarnak vére áztatta vallásért és hazájáért, e szobor előtt állott meg a fáklyásmenet, hol Kósa B. jogász szívet-lelket emelő beszéde után a rakásra halmozott fáklyák lobogó lángja körül a szózat és himnus énekelte el. — Ezzel mindenki meghatóan tért haza.

Meggyőződhetik ezekből a t. olvasó, hogy az a coll., mely hazánk szabadságának emléknappját ily fényesen ünnepli meg, nem engedheti, hogy falai között a haza szabadságát lábball tipró nyomorékok üssenek tanyát. **B. P.**

Az 1882. évi márczius hó 28-án Pelsüczön megtartandó megyebizottsági közgyűlés tárgysorozata:

1. Alispáni jelentés.
2. A rozsnyói szolgabírói állomás betöltése.
3. A m. kir. belügyminiszterium által 9643/82. szám alatt engedélyezett 3-ik aljegyzői állomás betöltése.
4. A megye székhelyének meghatározása.
5. A m. kir. belügyminiszterium leirata a Tornamegyéből átszatolt 7 község ügyében.
6. Belügyminiszteri leirat a szolgabírák által székhelyen kívül teljesített hagyatéki tárgyalásokért számítandó napdíjak tárgyában.
7. Belügyminiszteri leirat a körorvosi intézményt, illetőleg azok fizetési tárgyában.
8. Belügyminiszteri leirat az 1882. évi adófelszámolási bizottság szervezetét illetőleg.
9. Az 1881-ik évi LXII. és LXX. törvényzikk kihirdetése.
10. Az 1881-ik évi LXXII. törvényzikk kihirdetése.
11. Az 1881-ik évi LXIX. törvényzikk kihirdetése.
12. Az 1881-ik évi LXVIII. törvényzikk kihirdetése.
13. A számvizsgáló-bizottság jelentései.
14. A közigazgatási bizottság félévi jelentése az 1881. év II-ik feléről.
15. A jászóvári praelátus átírata a megyei levéltár ügyében.
16. Stelkovic István megyei levéltárnok hivatalos jelentése a megyei levéltári szükségletek fedezése tárgyában.
17. Esztergomegye átírata a megyei tisztviselők nyugdíjazása tárgyában.
18. Zemplénmegye átírata az amerikai kivándorlás megakadályozása tárgyában.
19. Torontálmegye átírata közigazgatási szervezetünk hiányainak póttöltésére iránt.
20. Dobsinai polgármester jelentése egy telekkönyvi kiigazítást illetőleg.
21. Dobsinai polgármester jelentése Gömör Miksa volt megyebizottsági tag haláláról.
22. A kir. építészeti hivatal jelentése a folyó évi közmunka összeírások tárgyában.
23. A kir. építészeti hivatal jelentése a tornallyai járásban az 1881. évben teljesített közmunka szolgálványok átvételéről.
24. Ugyanaz a rimaszombati járásban.
25. Ugyanaz a rimaszécsi járásban.
26. Ugyanaz a n.-rózsei járásban.
27. Ugyanaz a rozsnyói járásban.
28. A gömör-kishontmegyei községi és körjegyzők szövetkezetének folyamodása az 1871. évi XVIII. t. cz. módosítása iránt.
29. Tiszti főügyész jelentése a dobsinai vadászati jog gyakorlása tárgyában hozott szabályrendeletet illetőleg.
30. Tiszti főügyész jelentése dobsinai több polgár és Dobsina város között kötendő adásvételi ügyletek tárgyában.
31. A nagyrózsei tűzoltó-egylet alapszabályainak jóváhagyása.
32. A rimaszombati városi adószedőhivatalhoz rendszeresített egy díjnoki állomás jóváhagyása.
33. Fejes István és társainak — iványi lakosok — folyamodása magtári tartozásaiknak elengedéseért.
34. A rimaszombati takarékpénztár átírata, mely mellett a megyei nemzeti pénztár részére 20 frtot utalványoz.
35. Ugyanaz a megyei kórház alapjává 50 frtot utalványoz.
36. Dedinszky Gyula gyógyszerész oklevelének kihirdetése.

37. Marton Dienes orvostudori oklevelének kihirdetése.

38. Tavassy Lajos orvostudori oklevelének kihirdetése.

A hét története.

A magyar országgyűlés a véderől szóló törvény módosítását tárgyalta mely alkalommal az ellenzék szószóka és lapjai az önálló nemzeti hadsereg felállítását indítványozták, kimutatván, hogy a magyar hadsereg, magyar vezérek alatt sokkal hatalmasabb támasza lenne az osztrák hadseregnek, mint így.

Beszélnék a lapok, ő Felsége olaszországi utjáról is, mely legközelebb kilátása van helyezve.

Simonyi Ernő, ki egészségi szempontból Fiuméba utazott, hetek óta reménytelen állapotban fekszik.

A harezteren még most is fordulnak elő összeütközések a szétvert lázadók egyes kószáló töredékei és a hadsereg közt. Montenegró ismét fészkelődik s seregét hadilábra állította, okul hozván fel, hogy erős határzart akar vonni a kizadás színhelye körül, de inkább azért, mert biztatást nyert Oroszországtól, honnan naponként utaznak tisztek és önkéntesek a Balkán félszigetre. Beszéltek, hogy Skobelevet a czár, szósztárságsáért erősen lehorodta, de ez ugy látszik csak por Európa szemében, mert a czár és kedveltje közt a legjobb a viszony.

Előfizetési felhívás.

Lapunk mai száma utolsó ez évnegyedben. — S ha visszapillantunk eddigi működésünkre; őszintén elmondhatjuk, hogy a vidéki lapokkal bátran kiálltuk a versenyt. Feladatunk volt, hogy minden közs megyénk érdekeit közelebről érintő eszmék, gazdasági fölfedezések, indítványok behatóan tárgyalassanak lapunk hasábjain; — kerülve mindazt, mi meddő polemiaira vezetne. Örömlőnkre szolgál, hogy több, lapunk hasábjain először megpendített s megyénket közelebről érdeklő eszme nyert eddig is a gyakorlati téren életet, s több van a fejlődés stadiumában. Megyénk érdekeinek hü képviselése közművelődési, társadalmi s gazdasági tekintetben lesz ezután is főfeladatunk.

Minek következtében tisztelettel fölhívjuk mindazokat, kik a lefolyt évnegyedekről az előfizetési pénzt be nem küldötték, hogy lapunk fennállhatása érdekében ezt mielőbb beküldeni s a jövő negyedre az előfizetést megújítani szivesek legyenek.

A „GÖMÖR-KISHONT“ előfizetési ára:

Egy évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Évnegyedre	1 frt.

Az előfizetési pénzek legezésrűbben postautalványon a kiadó-hivatalba (Losonczy-utca 24. sz.) küldendők.

Hírek és vegyesek.

Mai számunkhoz egy fél iv melléklet van csatolva.

Meghívás. A miskolci kereskedelmi és iparkamara f. év. márczius 30-án d. u. 3 órakor közös ülést tart, melyre a t. cz. tagokat hivatalos tisztelettel meghívom. Miskolcz, 1881. márczius 15. Radvány István, elnök.

Meghívás. T. kartárs ur! A m. orsz. gyógyszerészegylet II. kerület 2-ik járás ez évi gyűlését folyó év április 16-án, d. u. 3 órakor a gömörmegyei gazdasági egylet által rendezendő tenyész állat-vásárral egyidejűleg Rimaszombatra lakásomra tűzöm ki; igen kérem szives megjelenését, hogy a járás leendő ezelszerűbb beosztásáról érdemlegesen tanácskozhassunk. Kérem a járás mindazon t. cz. gyógyszerészeit, kik az egyletnek eddigelé nem tagjai, hogy a sorakozásban ne legyenek utolsók; de sőt áldásos segélypénztárunkhoz ki-ki hozza meg filléreit. Valamint gyógyszerára rövid történetét, ugy saját, mint segédsemmélyzete szakéletirátát minden t. cz. kartárs sziveskedjék hozzám beküldeni, hogy az anyakönyvet e szerint kitöltve, a nyilvántartást lehetővé tegyük. — Országos egyletünk rendes közgyűlése folyó év május 8-án Budapesten tartatik meg, a melyre t. cz. kartárs ur szives megjelenését egész bizalommal kérem; sőt igen nagy örömmre szolgálna, ha netalán indítvány vagy tudományos felolvasását, az alapszabályok értelmében bejelentésem felhatalmazza. — Rimaszombat, 1882. márczius 24-én, kartársi tisztelet s üdvözléssel Liszka József, II. ker. 2-ik járás igazgatója.

Főuri esküvő. Gr. Andrássy Manó leányát, Etelka grófnőt f. év ápril. hó 16-ikán vezeti oltárhoz herczeg Odescalchi Géza. Az esketési szertartás a pernoi kastély kápolnájában fog végbemenni.

A rimaszombati u. n. Virág-vásár f. hó 31-én és április 1-jén tartatik meg.

Vásár. A földmívelés, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy Gömör- és Kishontmegye területéhez tartozó Polonka községben, a folyó évi április hó 9-ére eső országos vásár ez évben kivételesen márczius hó 30-án tartassék meg.

A folyó évi fegyvergyakorlatokra a 77., 78. és 79-ik évben besorozottakat szállítgatják be illető ezredeikhez.

A gömörmegyei gazdasági egylet által f. év április 16-án rendezendő bál iránt városunkba általános az érdeklődés, minek szívből örülünk, mert tudjuk, hogy e város és közönségére nem kis feladat vár, ha hivatásának, — ugy mint kell — minden megyei intézmény és mozgalom érdekében meg akar felelni.

Czáfolat. Vettük a következő czáfolatot: A „G. K.“ f. évi 11-ik számában közölt s dr. Bernáth István által írt cikkben a pénzüzetekről lévén szó, általában a mondatik, hogy a pénzüzetek 8—12%-ot szednek. —

Az illető cikkírónak, figyelmét, ki pedig a rimaszombati viszonyokkal, mint városunk szülötte nem épen ismeretlen, kikerülte az, hogy ugy a „Rimaszombati takarékpénztár“ mint a „Gömörmegyei nép- és iparbank“ 7—8% dolgozik évek óta, sőt a penzkereset legvirágzóbb szakában sem emelték a kamatlábat 10%-nál magasabba.

A gömörmegyei közkórház építését f. hó 22-ik napján adta ki az épített bizottság egyes vállalkozóknak. — A közműves munkát Jedek Alajos tescheni építész vette ki, az előirányzott költségből 95%-ot engedvén; — az ács munkát Soós Ferenc rimaszombati építész vállalta el 20% leengedéssel. — A megyei építészeti hivatal már f. hó 20-án megkezdte az alap kiásását, s reméljük, hogy ugy a vállalkozók, mint az építést vezető főmérnök Beliczay László ismert szakképessége és buzgalma folytán szenvedő embertársaink e menhelye még a nyár végével tető alá jut.

A gömörmegyei nép- és iparbank igazga ósága, egyetértve a felügyelő bizottsággal egy. a közönség részére mindenesetre igen előnyös terv megvalósításán dolgozik. Jelesül azon, hogy még a folyó évi május 1-ső napjától kezdve 8%-re, melyből 1% törlesztés, 29 év alatt teljesen letörlesztendő kölcsönököt adhasson 400—10000 frtig. — Minden kölcsönvevő egy könyvecskét kap, melyben félévénként ki leend mutatva kamat, törlesztett és a törlesztendő összeg. Jogában áll a kölcsönvevőnek bármikor hátralékából egyszerre több részletet vagy az egészet is kifizetni. — E kölcsönök természetesen esakis betáblázások mellett lévén eszközölhetők, az eddig szokásos kölcsönügyleteknél sokkal előnyösebbek, mert bárki megtudhatja minden időben, mennyit kell neki fizetni, s e mellett még sok oly kellemtelenségtől, mely a váltónál előfordul, a pontos fizető fel van mentve, — sőt egy gondos apának módot nyújt, hogy vagyonát gyermekeinek minden megterhelhetés nélkül hagyhatja hátra, még azon esetben is, ha az megterhelten juttat kezei közé.

A Teleky-pályázaton a pályadíjat Csiky Gergely Theodora című műve nyerte; — a népszínházi pályázaton pedig a 100 arany pályadíj Almási Tihamér „Millimári“ című művének ítélte oda.

Pelsüczön Fridrich Károly asztalos új szerkezetű kézi cséplőgépet állított össze, melynek kezelésére egy ember elegendő, holott az eddig használatban lévő gépeknél mindig több emberre volt szükség. A gép, mint halljuk olesőbb is lesz, s így a kisgazda is meg fogja szerezhetni. A feltaláló már is folyamodott szabada'omért. Ohajtandó, hogy még az ez évi aratás előtt azt folyamatba hozza, mi ezből annak bemutatása a gömörmegyei gazdasági egylet által, jövő hóban Rimaszombathban rendezendő gazdasági gépkiallításra, a feltaláló és az érdeklert gazdaközönség érdekeit nagy mérvben mozdíthatná elő.

Színészet. Balassa és Völgyi György színigazgatók folyamodtak a tanácsoshoz engedélyért a tavaszi idényre. A tanács mindkettő kérvényét áttette a „Társadalmi kör“ bizottságához, mely folyó hó 16-án tartott gyűlésében Völgyi Györgynek adott előnyt, kit a megelőzőt évekből előnyösen ismer városunk és vidéke. Völgyi, ki most Egerben van, husvétkor jó városunkba, de előadásait esakis a „Gazdasági Egylet“ által f. év apr. 16-án tartandó bál után kezdi meg.

Márczius 15-két Jolsván a fürdőházban rendezett bankette, Nagyroczén pedig Mihalik Dezső vendégszerető házána nagyobb társaság ünnepelte meg.

Hétben is, mint utólagosan értesítik lapunkat, fényesen ünnepelték meg Zárnok János ref. lelkész házána márczius 15-ikét. Ugyanis a szívélyes házi gazda és volt 48-iki honvéd, papságának 25 éves örömmünneplését e napon tartotta meg barátjai és tisztelői körében. A magyar vendégszeretet melegtől áthatott jelenlevők ajkain egymást érték a hazafias felköszöntések, éltetve a hazát, a nagy száműzöttet: Kossuth Lajost, s a házi gazdát.

József nap. Alig van keresztnév városunkban, melyet több tekintélyes s a közügynek kiváló tagjai, viselnének, mint a József. — Egész karavánját lehet e napon látni városunkban a tisztelgőknek, kik járnak-kelnek, hogy leróvják a tisztelet adóját azoknál, kiket tisztelnék és szeretünk. — Folyó hó 18 és 19-ike közt több mint 10 helyen volt néveste, szolt a zene, csengett a pohár, sőt némelyek, hogy az egyes csoportok szétszakadni kénytelenek ne legyenek, a „divide et vinces“ elvét követve az egész hét folyamata alatt névestétek, sőt még — a mint tudjuk — mára is jutott egy József este, mit elhagyni a patriarchalis viszonyoknál fogva nem lehet. — Nem számáljuk elő sorban a Józsefeket, — mert hála az égnek sokan vannak, — hanem szívből kívánjuk mindegyiknek egyenkint és egyetemlegesen, hogy soká éljenek!

Városunkban többen egy uszoda felállításán munkálkodnak, sőt Papp Ferenc mérnök el is készíté, egy a rimaszombati viszonyoknak teljesen megfelelő uszodának tervét. A terv szerint az uszoda a felső malom zugója alatt épülne, szélessége 20, hossza 25 méter. Birna pedig 16 kabinnal, melynek közepén lenne a diszes bejárás. A terv szerint mintegy 800—1000 frtot venne igénybe fölépítése azon esetben, ha a kabinok számára szükséges partot a város átengedné. Ez összeg, azt hisszük nem sok, ha a nyári fürdésel összekötött s eddig tapasztalt kellemtelenségeket figyelembe vesszük.

Ormay Istvánt, a Rókus-kórház sikkasztó gondnokát, a budapesti törvényszék 8 évi fogházra és 10 évi hivatalvesztésre ítélte, az általa elsikkasztott összeg több 31000 forintnál.

A m. k. pénzügyminiszter körrendeletileg értesítette az adó-hivatalokat, hogy a felülbélyegzett váltóknál az adó-hivatalok által eddig eszközölt átbélyegzése meg nem engedhető, ha az eredeti váltó benyomott bélyeggel is van ellátva. Minek folytán mindazon kiállított váltók, melyek kétféle bélyeggel vannak ellátva, forgalomba nem hozhatók, vagy ha mégis kibocsátatnak, f. év. április elsejétől bélyegcsontkítás alá esnek.

Jótekonyság. A legközelebb Abaujmegyéhez esatolt Tornayegének volt alispánja, a közkedveltségű Koós Ferencz, végkielégítés gyanánt 1600 frtot kapott. A derék férfi nem akarván kedvelt megyéjének temetési költségéből egy fillért sem megtartani, egyik felét a tornai tanítóegyletnek, másik felét a tornai nőegyletnek adomá'yozta.

Műkedvelői előadás lesz ma este Losonczon a kaszinó nagytermében, hol a losoncz és losoncz-tugári iparosokból alakult műkedvelői társulat, saját tőkéjük gyarapítására, Tóth Ede 100 arany pályadíjat nyert „Toloncz“ -át fogják előadni.

Irta: Gyurkovich László.

Rendesen ott ült a „tulipános láda“ tetején, melyet még nagyanyja hagyott rá örökül. Igaz, hogy az unatkozó idő rég lemorzsolgatta már róla a festéket, csak a szennyes foltok mutatták itt-ott a virágok nyomait, de megtartotta nevét és becsét a jó öreg előtt, s ő féltékenyen őrizte a néhai híres asztalos, Eszter Pál uram remekét. A falu apraja-nagyja ősznek ismerte mindig, fonnyadt arcán mély barázdákat véstek az élet gondoktól terhes, lassan mozgó napjai, évei.

Gyorsan pergett az orsó száraz ujjai között, a szaporán tekerő fonaltól dagadt karsu nyele; a remegő ajkak neki csuesorítva böngésztek a pozdorvát a kender szála közlül. Reá tapadt a duhaj legények, pajkos leányok tekintete, mindannyian áhitattal lesték szavait. Beszölt Boris néne rég lezajlott idők csalóka öröme, sorvasztó keserve voltak tárgyai meséjének. Egy-egy könyvessepp gördült le olykor pilláiról, megindítóan remegtek szétfolyó parányai érdes arcának redői között.

Hej! mikor még az a szunyadni készülő, fénytelen szempár két-három égnek villámit hordozta ragyogásában, s a „berkes-völgy“ valamennyi legénye szívében viselte gyújtó sziporkáit. Azután ha mosolyra kelt a most ráncos ajak, reszkette sovároga a megszedített fiatalság minden pillantását. Így esett meg, tudta az egész vidék, de hát elmult, nem beszélt többé róla senki.

„Volt egyszer egy igen jó apa, annak nagyon szép egyetlen leánya, a kit úgy szeretett, mint a harapás kenyert, meg mint a galamb a buzaszemet. — De az ördög kitera a tyát szívéből, maga ült középebe, s a lány felkelt szülői ellen, szolgálója lett annak a másiknak. . . . Pedig édes gyermekeim, rettenetes ám az Isten büntetése, izre-porrá törí az ő haragja az ellene támadót. . . .“

Zokogás fulasztotta el szavait, eszontos kezei a kék kötővel borították be könyves arcát, átfogták ujjai a rokka szüette fáját, fejét busan hajtotta szomszédja vállára. — Talán ezredikszor kezdett már bele a történetbe, mióta együtt fonogatott a „malomszög“ lakóival a hosszú téli estéken, s még egyszer sem tudta tovább vinni mondogáját.

Régi eset is már az. — Egész nemzedék esöpörödött fel azóta Kútveg viskóiban, temetője egy negyed holddal lett nagyobb, mint akkor volt.

Híres ember vala pedig Szegő Benedek uram annak idején, nem is egy határban emlegették nevét az irigyei meg a barátai. — Két-három vármegye jó gazdája bámulta meg szépséges ökrét a „rimafői“ országgrázoló vásárokon, egész falunak se volt annyi betevő falatja, mint a mennyi az ő magtáraiból kikerült egy-egy esztendőben. — Szorgalmas asszonyka csuporgatta mellette a gazdaságot, az Abraham zsidó kezeibe nem jutott a háztól egy iteze buza sem. — Inkább szerette Bence bátya a templom küszöbét koptatni ünnepi sarujával, mintsem a korema ajtó talpáján rongálta volna törődött lábait. Meg is látszott az Isten áldása portája környékén. — Legszebb ajándéka a jóságos kéznek az az iczi-piczi kis szőke gyermek volt, a ki ott sütötte a kalácsot a porból az oszlopos épület eresze alatt, belé-belé csimeszkedve olykor apró kezeivel az atyuska borzas szakálába. Mellette kuporgott a vénülő apa roskadozó tagjaival, ezerszer megesókolta piros orezácskáját, a tiszta öröm még egyszer vezette el a boldogító álmok rég letűnt napjaihoz.

Álom volt a jövő is. A gyermekből felnőtt, eladó leány lón, féltett kincse az anyáknak, veszedelmes, esábitó anygala a legénynek. Olyan takaros szépség, ember emlékeztet őta nem méregette végig Kútveg poros utcáját, mint a Szegő uram Boreája, mikor először vette föl a hosszú selyem viganót, a haja meg két duzzadó fonatban nyult le vállain majdnem a piros eszmacskák virágokkal kihányt sarkáig. Hosszu pillak borultak szelid kék szemekre, szégyenkezve remegtek eperajkai, százt tekintet kísérte kiesiny lábainak minden mozdulatát. Gazdagság, szép leány vendégeket esaltak az oszlopos házba, sokszor, nagyon sokszor füstölgött kéménye a tikkasztó nyár derekán; szekérmomok törték fel udvarát, kapui ásitozva döltek neki a két almafának, a sarkvas kikiváncozott oszlopából.

Boreasa gyakran odahagyta a vigadókat, s talán nagyon is sokszor ellátogatott a esürös-kert lombos fái közé az esti órákban. Többször ott lepte a kíváncsi holdvilág, midőn felütötte fejét a pajta mögül, s bebe bukkant rezgő sugaraival a someserjék gallyai közé. Egy esörrenés követte pillantását, valami megvillant tiszta fényében; balta lehetett, megesendült a kerítés kövein, vakolat hullott le nyomából. A leány keresztül futott a szürén a házba, nyugodtan helyezkedett apja mellé a hosszú löczára, kezecskéi gyöngédn eziragatták redős arcát, szeméből vidámság mosolygott. Hízlegésekkel halmozták el a „leányezők“, s ő mind egyiknek egyenlő mértékkel osztotta mézédés szavait. Az öreg Szegő gondolkodva ült az asztalfőn, végig jartatta az ifjakon tekintetét, habozást tükröztek vonásai. Válogatott a kérők között. Boldoggá, nagyon boldoggá akarta tenni egyetlen gyermekét.

Eddigél a szomszédék Palija nyerte meg leginkább tetszését. De Boreasa vállat vont komoly szavaira, „rá érünk még arra édes apám uram“ volt felelete, s kerülve kerülte az ilyes beszédeket. Valami erőtetett volt vidámságában, titkos bánat, rejtett fájdalom dobogtatta meg olykor kebelét. Fürkészőleg tapadt rá néha atyjának tekintete, s ő hiulegve fonta át ilyenkor nyakát gömbölyü karjaival, mosolya előtt megfutott a szülői aggdóds.

„Boriskám, szívem gyermeke, ne titkold atyád előtt lelked vágyódását. . . .“

„Nincs nekem édes apám semmi kívánságom, boldog va. . . Ah! — egy sikoltás röpött el ajkairól s tántorogva hátrált az ablak felé. A nyíló ajtón a „berkes-völgy“ réme, Botor Bandi tette be lábait, országos zsvány, rettegett gyilkos, nem szivesen látott vendég egy becsületes ember házában. Fényesre csiszolt, élesre köszörült balta nyugodott vállán; a másik kezével egész illendően emelte le megviselt kalapját.

A rimaszombati megejtett sorozás eredménye: Rimaszombat városa a kivetett jutaléka 17 ujonezezal járult, hátrálékban maradt 3 jutalék s 5 póttartalékkal. A rimaszombati járásra kivetett 65 ujonez s 6 póttartalék teljesen fedeztetett sőt 38 honvéd is került. A rimaszécsi járás a kivetett mennyiséget 81 ujonez és 8 póttartalékos nem fedezte, minek oka az, hogy a mult évről nagy számu hátrálék maradt. Ez évi hátráléka 11. — A sorozó-bizottság tagjait f. hó 17-ik napján fényes lakomával tisztelte meg a város előjárósága a „Három Rózsa“ nagy termében.

Tüzeset. Mult vasárnap éjszaka Szutor községében tűz ütött ki, mely a lakosság éber oltása folytán nem terjedt tovább; csak egy ház a melléképülettel, s két disznója a szegény gazdának esett a lángok martalékakul. A ház biztosítva volt. A kárt szenvedő azt állítja, hogy valami rossz akarója gyújtotta fel, kit észre is vett amint a világosság miatt kifutott az udvarra, de nem sikerült megfognia se felismernie, mert elmenekült.

Betörés a miniszternél. Br. Kemény Gábor miniszter ajnáskői uradalmában a mult hét esütörtökjén betörő tolvajok tették tiszteletüket. Este tizenegy órakor a magtárt álkulesok segedelmével felnyitották s a teli zsákokat már az oda állított szekerre akarták felrakni, midőn éppen a faluból jövő ispán lépteire ott kellett hagyniok a zsákmányt, és szétszaladtak s szekereket is elhajtották. Azonban mégis sikerült elfogni a tolvajokat vakmerőségük következtében. A szekérral ugyanis melyet Ajnáskő felé hajtottak el, újra azon az uton tértek haza Zabar felé, mert csak ezen az uton lehetséges. Hanem akkor már örök álltak a gazdasági épület előtt, és a kocsi megállították, ki rövid esürés-esavarás után bevallotta társait, kik közt a főzinkos és orgazda egy Gündör András névű zabari juhász. Ez az ember különben is igen jó hírnévűk örvend, amennyiben semmije smes, szolgálatban sohasines s mégis jó móddal megél az orgazdaságból és lopásból. Összesen öten valának a jó madarak, sikerült mind elfogni őket.

Öngyilkosság. Szegény Koháry Jolán! Gyermekéveit ott töltötte Miskolcson, körülvéve kényelem és szeretettől, boldogan. Azonban még el sem tűntek a gyermek évek, bekövetkezett atyjának bukása, ki egyike volt a legelső kereskedőknek. Következett a nélkülözés, majd a szülek halálával a nyomor, mely kiragadta a világba. Mint 16 éves nő körülbelül egy évvel ezelőtt Rimaszombatra került s mielőtt azon lejtőre lépett volna, honnan nincs többé visszatérés, — szerelmes lett s e szerelem lett mentő horgonya, reménye, élete, mindene. Senkitől sem sejtve, senkinek sem mondván, hordta — csaknem egy éven át szívében a menyországot, melynek elérését s reményének meg nem valósulhatását tapasztalatlan szíve nem mérlegelte. Szeretett azért, hogy szeressen. S kitudja meddig élt volna még szerelmével szerelmének, ha szerelme tárgyától közönynele egyebet is tapasztalt volna. De e közöny gondolkozóvá tette s ébredése egy-nemű volt halálos ítéletével. Buskomorrá lón. Teendőt elhanyagolta, mi közeli elboacsátatását helyezte kilátásba. Közöny, reménytelenség és a jövő bizonytalansága kétségbe ejték, minek következtében f. hó 17-én nagy adag gyufadagot ivott s végezte teendőt öt napon át a nélkül, hogy valaki a bekövetkezőket sejtette volna. Folyó hó 23-án roppant kínok közt mult ki, ajkain az imádott férfi nevével. Lám! így tudnak néha a kaszirnők szeretni.

Ekszer lopás. A rimaszombati rendőri kapitány táviratilag felhívott, hogy Losonezon Reiner kávé Nagy Pál Imre nevű mindenese Rimaszombatra szökött, magával vive több nemű ékszer. Mint kitűnt, Rimaszombatan csakugyan potom árért vesztegette a gyűrűket és fülönfüggőket, sőt a piac állandó lakóit is felkereste 24 almáért vesztegetvén párját a gyűrűknek. Mielőtt elfogathatót volna, a városból eltűnt, azonban az elárúsított gyűrűkből 12 db megkerült s tulajdonosának átadatott.

Az agteleki barlang előtt — melyet a mult évben már is ötdélszáz turista tekintett meg — építik már a szállóházat, melyben a turisták a helyi viszonyokhoz mért kényelmes elhelyezést és olcsó ellátást nyernek. Ez által megszűnővén ezen akadály is, mely különösen a hölgy-közönséget tartotta vissza ezen természeti kincsünk meglátogatásától, bizton várható, hogy a baradla látogatóinak száma azon arányban fog emelkedni, mint ezt a dobsinai jégbarlangnál tapasztaljuk, melyet tavaly már 3000 turista, köztük angolok és amerikaiak is meglátogattak, s megyénk ezen vadregényes vidékén szép forgalmat idéztek elő. — A vendégipar természeti kincsekben gazdag megyénknek kiváló jövedelmi forrásává válhatik, ha a turisták figyelmét első sorban most már az agteleki és szilicei barlangokra irányozzuk, ezeket nemcsak az utak kijavítása által, miről a megyei hatóság már is gondoskodott, hanem egyttal olcsó közlekedés és ellátás által is hozzáférhetővé tesszük. E tekintetben még sok a teendő, de el vannak háritva a legfőbb akadályok s így lassan a többire is kerül a sor. Tőlünk függ megyénket, melynek a turistára annyi sok érdekes pontja van, kellemes, vonzó nyári tartózkodó vidékké átalakítani s a vendégipar által megyénknek egy tetemes jövedelmi forrást biztosítani.

A sárospataki főiskolai énekkar f. évi június 25-én tartja 100 éves fenállásának örműnnepét. Jól tudva azt, hogy megyénk területén számosan vannak, kik egykor, a boldog diákkorban e testületnek nemcsak kiváló tagjai, de több ízben vezetői és igazgatói voltak: felhívjuk a volt tagok figyelmét mi is, hogy a valóban fényes ünnepélyt megjelenésükkel emeljük. Ugy tudjuk többen készülnek családjaikkal együtt ez ünnepélyre megyénkbeli; óhajtásunk az, hogy senki se maradjon el az életben levők közül!

Eperjesen f. hó 22-ik napján a collegium összes ifjusága zártkörű táncvizalmat rendezett a „Sz. István“ szobor javára.

Váltóhamisító tanító. Losonezon a képezde gyakorló iskolának tanítója váltóhamisítást követett el, minek következtében hivatalától az igazgatóság által elmozdított s a fegyelmi eljárás ellene fogatható vétetett.

Egy 82 éves csodadoktor. Ruzenmoosban, Felső-Ausztriában él egy 82 éves ember, Joseph de Sabin, egy francia emigrans család sarjadéka, ki betűszedő, gyógyszerkészítő, vegyész, mechanikus, érem és régiséggyűjtő, egy-szóval ezermester. Mesterségei közt azonban legnevezetesebb a galandféreg-üzés. E férget füst behelhetése és hányási inger által csalja elő rejtekeiből, s menti meg tőle a betegeket. Gyógyszere eszhatatlan. — S azon fűnek a nevét, melynek füstjét a beteggel behelheteti, el nem árulná semmi árért. A napokban Riebben több orvos jelenlétében szabadított meg egy embert bajától.

Panszláv üzemek Pozsonyban. A pozsonyi evang. liezeumon hónapokkal ezelőtt tizenkilenc felgymnasiumi tanuló Zora (A hajnal) ezimű titkos tót társulatot alapított, melyben a Narodni Noviny, Hlásnik és Slovensky Pohlady panszláv lapokat olvasták fel, panszláv dalokat szavaltak, ilyféle munkákat hoztattak és a prágai szegény tanulóknak némi pénzsegélyt gyűjtöttek. A társulat felfedeztetett s a beható fegyelmi vizsgálat után — márczius 20-án — a lyezeumi szenátus öt tanulóat a lyezeumból kizárt és tizen-négyre szigorú büntetéssel szabott. A vizsgálatról felvett jegyzőkönyv roppant megdöbbentést keltett a szenátus tagjaiban.

A m. kir. honvédelmi miniszterium. a katonai loosztályozást elrendelvé ez megyénk területén következő renddel fog eszközölni: I. a rimaszombati loóvatási bizottság területén: 1. csoport Nyustján április hó 17-én, Tiszolcson Klenőcz nagy község, a nyustjai körjegyzőség községei vezetnek elő. 2. csoport Rimabányán április 18-án, a rimabányai, forgácsfali, kokovai és hrussói körjegyzőségek községei vezetnek elő. 3. csoport Rimaszombát április 19-én a bakostőréki és tamásfali körjegyzőség községeivel. 4. csoport Osgyánban április 23-án az osgyáni körjegyzőség községeiből. 5. csoport Feleden április 21-én a jánosi, vágderi és simonyi körjegyzőség községeiből. 6. csoport Ajnáskőn április 22-én a sóregi és almágyi körjegyzőség községeiből. 7. csoport Rimaszécs április 24-én a rimaszécsi, hangonyi és velkenyei körjegyzőség községeiből. 8. csoport Alsóbátkán április 25-én a bátkai és balogi körjegyzőség községeiből. 9. csoport Harkácsan április 26-án a szkárosi, giczei és vályi körjegyzőség községeiből. 10. csoport Tornallyán április 27-én a tornallyai, oldalfali, sajögömöri és horkai körjegyzőség községeiből. 11. csoport Ragályon április 28-án a Szuhafo és ragályi körjegyzőség községeiből. 12. csoport Putnokon április 29-én Putnok nagyközség és az abafali körjegyzőség községeiből. II. a rozsnói loóvatási bizottság területén: 1. csoport Dobsinán május 1-én Dobsina rendezett tanácsú város a felsőajói körjegyzőség községével. 2. csoport Rozsnóyán május 2-án Rozsnóy r. t. város a nagyveszverési, K.-H.-várallyai és berzétei körjegyzőség községeivel. 3. csoport Csetneken május 3-án Csetnek, Pelsűcz nagy községek, a nagyszlabosi geezfali és kuntaplocazi körjegyzőség községeivel. 4. csoport Ratkón május 4-én Ratkó nagy község az újvársári és ploszkói körjegyzőségek községeivel. 5. csoport Jolsván május 5-én r. t. város a lubenyiki és kövi körjegyzőség községével. 6. csoport Nagyroczen r. t. város a murányi körjegyzőség községeivel. 7. csoport Pohorellán május 8-án, Polomka, Pohorella nagy község a helpai és sumjézi körjegyzőség községeivel.

A legjobb rovarpusztítók a békák. Angliában a kerteszek különös ügynőköket tartanak a kontinens békák összevásárlása végett. Párisban néhány év óta a Geoffroy St. Hilaire utczában külön békavásárt tartanak hetenként. Ide hozzák a békavásárolók apró tonpákban 160 darabonként nedves moh és föld közt portékáikat. Nem is hinné az ember, hogy egy ily tonna békáért 80—90 frankot fizetnek a vevők. — Kreloge Haarlemben, kinek egész Hollandiában a legnagyobb téli kerte van, különösen ajánlja tulipántenyésztő üzlettársainak a békákat, mert a sok kártevő rovar csak is a békákkal bírta kipusztítani. A tapasztalat azt bizonyítja, hogy a mely üvegházban békákat tartottak, ott a rovarok elpusztultak. Ma már alig van Hollandiában üvegház, hol a virágok közt békák ne mászkálnának.

A táplálék befolyása a tejképzésre. A tejet a tejmirigyek képzik, oly szervek, melyek a táplálékból a tejképzésre alkalmas anyagot elvonják. A tejképzés foka ezen elválasztó mirigyek fejlettségétől függ, s így lehetséges, hogy ugyanazon fajbeli és egyenlő testsúlyval bíró két tehén egyenlő takarmány használatával, mirigyvei fejlettségének megfelelőleg, különböző mennyiségű tejet ad. A tápszer tehát csak másodsorban jöhet tekintetbe. Hogy mi befolyása van a tápanyagoknak a tej kiválasztására, sokoldalú kísérletekből kitűnt, hogy a fehérjeneműek (albumin, fibrin, casein) élvezete leginkább fokozza ugy az elválasztott tej mennyiségét általában, mint lényeges alkotórészeinek, főleg pedig a zsirtartalomnak mennyiségét. Munk J. keesken tett vizsgálatai alkalmával a 22½ klgm. súlyu kecske 9 napig szénában, korpában s kukoriczadarában naponként 75 gramm emészthető fejejét, 22 gramm zsirt és 490 grm. szénhidrátot evett és a táplálkozás mellett naponként 500 köbcm. 61 gramm szilárd anyagot tartalmazó tejet adott. A kísérletező ezután a kecskét 12 napon át kevesebb korpával tartotta ugy, hogy naponként csak 59 grm. tehát 16 grammal kevesebb fejejét kapott, mint ezelőtt. E közben a naponként elválasztott tej mennyisége 413 kem-re, 44,5 grm. szilárd anyagokkal sülyedt. Nevezetesen, hogy a fehérje mennyiségének a tápszerekben való kisebbedést az elválasztásra való befolyásában csak a negyedik napon volt észrevehető. Egy másik kísérlet által a takarmány sőtartalmának befolyását a tej sőtartalmára igyekezett kideríteni. Az említett fejejében dus tápszer mellett a tejből naponként 1.94 grm., tehát 0.76% só foglaltatott. Ha tehát sókban gazdag tápszerrel élt az állat ugy, hogy a tápanyagok egyenlő mennyisége mellett, naponként 25 ó grm. sóval többet kapott, mint azelőtt, akkor a 10 napig tartó kísérleti sorozat közben a tejbabsolut sőtartalma 2.24 grmra emelkedett, tehát 15%-al növekedett. Ezen és mások által véghez vitt kísérletek erősítik meg azon tapasztalatot, hogy bő életés jó legelőfűvel a tej kiválasztását és a tej sikertartalmát nagyobb fokban neveli, mint bármely más takarmány, még ha az emészthető tápanyagokat ugyanazon mennyiségben tartalmazza is.

A „Vasárnapi Ujság“ márczius 19-iki száma következő tartalommal jelent meg: Ráth György, Pulszky Ferencztől, képpel. — Utolsó vágy. Költemény. Reviczky Gyulától. — Ir dalok. Moore Tamás „Erin“-jéből. Csata-dal. Oh Erin emlékezz. . . . Az ir leány. Inezdi Lászlótól. — Ezsaiás uram. Életkép. Szívós Belától. — Viktória angol királynő. Képpel. — A dél-dalmáciai fölkelés színleéről. Képpel. — Az emberi hangról. Dr. Luby Gyulától. — Az Elzevirek. — Indiáról. II. A kasztoz keletkezése. Közli: Sáni Lászlóné. — Egyveleg. — Konstantinovic Miklós orosz nagyherceg és 1879-iki utazása. Ransendertől. Képpel. — Vándorló művészet. — Tánacsíró. 1849. márczius vége és szeptember eleje. Feriztől. — Merénylet az angol királynő ellen. — Irodalom és művészet. — Közintézetek és egyletek. — Mi ujság? — Halálhíradások. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Heti naptár. — A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Ujdonságok“-kal együtt 3 frt.

„Isten jó nap!...“ — csendült meg érezes hangja, s komor tekintete végig járt a körül ülőkön. Senki se mondta rá a „fogadj’ Isten“-t, sóbálványá vállott a bátor legénység, az ajtót keresték a szemek pillantásai.

„Ne reszkessenek kegyelmeitek! nem rabolni jöttem én ide, a gazda urammal volna egypár szóváltásom.“
Beneze bátya nehézkesen emelkedett föl ültéből, s a

betyár elé állva, nem épen a legbarátságosabb hangon szólt a késői látogatóhoz:

(Vége köv.)

Szerkesztői üzenetek.

K. D. Mihelyt átnézhetjük nyilatkozunk.

X. Y. A titoktartás szent kötelességünk. — Kapóra jött.
L. L. A megígértet várvavárom.
Gy. L. Kénytelenek voltunk ekként beosztani.
L. S. Nem kerülne-e valami?
F. Gy. Jövő számunkban hozzá szólunk,

Felelős szerkesztő s laptulajdonos: **Pető Porubszki Pál.**

H I R D E T É S E K.

Gömörmegye Síd községében mintegy 101 kat. holdból álló birtok: jó, kényelmes belsőséggel

haszonbérbe kiadandó.

Bővebben értekezhetni **Losonczon özv. Okolicsányi Istvánnénál.**

Orvosi bizonylatok

a „M A R G I T“ gyógyforrásról.

Előnyös tulajdonsága valamennyi szikéleges vizek között, — vegyi alkotásának szerencsés összetétele, — kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénsav tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásnak találtam a légutak és gyomorhártyáinak hurutos bántalmainál. A Seltersi, Redemni, Viehy- stb. vizektől különbözik, csekélyebb szabadszénsav tartalmánál fogva s azért vérszek lehetőségeinél vagy a hol a vérkeringési szervek izgatásától kell tartani, a szénsavanyú dúsabb vizek fölött előnyvel bír.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár, Rökus-kórház igazgatója. Kiválóan jó hatásnak bizonyult a légző-, emésztő- és vizezőszervek hurutos bántalmainál oly annyira, hogy jelenleg rokonalkatu más ásványvíz kórházunkban alig rendeltetik, — csekély szabad szénsav tartalmánál fogva oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a Seltersi-, Giesshübli-, Gleichenbergi vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr. Navratil Imre egyetemi tanár. Torok-, gége-, légeső- és hörgőbetegségekben igen jó, kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az említett szervek bántalmánál rokon természetű gyomorhaj volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár. Gége-, tüdő-, gyomor-, vizező- és Hamisítások és szándékos felrevezetések elkerülése tekintetéből kérjük a tekintetes orvosi kart, úgy a t. cz. közönséget, hogy az eddig használt „Lubi“ név mellőzésével ezentul csak a „Margit gyógyforrás“ elnevezést használják.

idült hurutját szintgy oszlatja, mint a Seltersi-, Gleichenbergi-, Giesshübli. Előnye, hogy a betegek élvezettel isszák s hogy sem bevéve, sem belélegezve, a f. e. jben vagy tudóben nem okoz semmi vértorlódat.

Dr. Kétyl Károly egyetemi tanár. Légző-, emésztőszervek hurutos bántalmainál jó eredménnyel alkalmaztam. Seltersi-, Gleichenbergi-, Giesshübli vizek fölött kisebb szénsav tartalmánál fogva előnyvel bír.

Dr. Barbás József Rökus-kórházi főorvos. Légeső-, emésztő- s vizezőszervek hurutos bántalmainál bátran versenyez a külföldi szikéleges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyetemi tanár, udvari tanácsos. Légző-, emésztő-szervek idült hurutjainál tapasztalt eredmény bizonyítja, hogy gyógyhatásban teljesen azonos a Seltersi-, Giesshübli- és Viehy vizekkel.

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos. Összetétele és kellemes ízénél fogva ajánló a légző- és emésztő-szervek kórallapotainál.

Borral használva a legegészségesebb és legkellemesebb ital.

Dr. Karlovsky utódai a „Margit gyógyforrás“ igazgatósága.

Főraktár: Rimaszombatban Kern Adolf ur kereskedésében.

MAJOROSSY RUDOLF,

férfi-ruha kereskedő

Rimaszombat, Temető-utca 4. sz. I. em

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a tavasz közeledtével

férfi-ruha kereskedésemet

a legújabb divatu kelmékkel gazdagon felszereltem. Ugyanott kész öltözékek a következő bámulatos olesó áron nagy választékban folyton kaphatók:

1. Egy férfi nadrág . . . 3—10 frtig.
2. Egy egész férfi öltözet 10—35 frtig.
3. Egy férfi felöltő . . . 10—25 frtig.
4. Egy kis gyermeköltözet 3— 8 frtig.
5. Egy nagyobb „ . . . 6—12 frtig.

Midőn ezt tudatni szerencsém van, a n. é. közönség szives pártfogását kikérve. Maradtam kész szolgáljok

Rimaszombat, 1882. márcz. 18.

2—3 **Majorossy Rudolf,** férfi szabó.

Husvétii hirdetés.

Alólirott tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy a közeledő husvétii ünnepekre

műczukrászdámat

gazdagon felszereltem mindenféle czukor-, dragant-, jegecezett-, ujjhab-, drage-, valamint fondan-, chocolate-, praline- és más confectionnel töltött **husvétii tojásokkal** darabját **1 krtól 5 frtig** számítva. — Nemkülönben a selyem és bársonnyal esinosan diszített **Cassetták** — szintén töltve — kedves husvétii ajándécul szolgálhatnak bárkinek is.

Ajánlom továbbá mindennemű mogyoró-, chocolate-, punsch- és chrém-tortáimat, friss süteményeimet és a legizletesebb czukorkákat. — Továbbá befőzött gyümölcs — 15-féle — egy kis palaczk 25 kr., egy nagy palaczk 40 kr., 10 kis palaczk 2 frt, 10 nagy palaczk pedig 3 frt 20 kr. leszállított áron árulatik.

Finom italaim közül pedig különösen ajánlom a valódi Scherry, Madeirae, Malaga, Tokai, Benedictine, Schartrouse és más, még számtalan itt elő nem sorolt, francia és hollandi liqueureimet.

Végül pedig ajánlkozom mindennemű süteménynek, kalács és más czukrászati tárgyakra — rendelés szerinti — elkészítésére, a legjutányosabb árak mellett.

Rimaszombat, 1882. márczius 25. Teljes tisztelettel

1—* **Miskolczy István,** műczukrász.

Üzlethelyiségem: Rimaszombat, főtér 9. sz. a. házban.

Előleges jelentés.

Szives tudomására hozzuk a mélyen tisztelt közönségnek, hogy mi alólirottak

Dapsy József urtól

rőfős-, divat-, szövet-, rövidáru és fűszerkereskedését **megvettük**, s minden kívánatoknak megfelelni ohajtván, azt ujonnan berendezve folyó évi **április hó 2-án megnyitjuk.**

A midőn a mélyen tisztelt közönség figyelmét erre felhivnánk, egyszersmind kérni bátorokodunk, hogy szükségleteiket jövőre nálunk beszerezni kegyeskedjenek, szilárd eljárásunkról előre is biztosítván tisztelt vevőinket.

Maradtunk teljes tisztelettel

Rimaszombat, 1882. márczius 24. 1—1

Hozelitz testvérek.

SCHÖNFELD JÓZSEF,

férfi- és női-ruha kereskedő

Rimaszombat, Cserencsényi-utca Dickmann-féle házban.

3—*

Van szerencsém a m. t. közönség becses tudomására hozni, hogy a legközelebbi mult napokban Pesten és Bécsben létemkor ujonnan berendezett

férfi- és női-ruhakereskedésemet

a tavaszi évadra, mindenféle hazai és külföldi divatos kelmével gazdagon felszereltem.

Továbbá ajánlom a kereskedésemben levő divatos kész férfi-, női- és gyermeköltözéseimet, bámulatos olesó áron u. m.:

1. Egy férfi nadrág 3—10 frtig.
2. Egy egész férfi öltözet 8—35 frtig.
3. Egy férfi felöltő 8—25 frtig.
4. Egy női felöltő 5—25 frtig.
5. Egy szalon-kabát 8—20 frtig.
6. Egy kis gyermeköltözet 3— 8 frtig.
7. Egy nagyobb gyermeköltözet 6—12 frtig.

Végül jelentem, hogy mérték utáni rendelések gyorsan és igen jutányosan eszközöltenek.

A mélyen tisztelt közönség szives pártfogását kikérve, maradtam kész szolgáljok

SCHÖNFELD JÓZSEF, férfi ruhakészítő.

Országos vásárok alkalmával árucesarnokom Rimaszombatban a „Három Rózsa“ vendéglő előtt van felállitva. — **A vidéki vásárok közül** pedig a következőket szoktam rendszeren látogatni: **Tornallya, Putnok, Rimaszécs, Jolsva, Nagy-Rőcze, Losonez, Losonez-Tugár és Breznóbánya.**

Hirdetmény.

Egy használt, de még jó állapotban levő 500—1000 kilogramm súlyt megbíró

tizedes-mázsa

megvételre kerestetik. Eladók értekezhetnek alólirottal.

Ugyancsak alólirottál **hirdetések** a „Gömör-Kishont“ részére, mérsékelt díj mellett, felvétetnek.

Rimaszombat, 1882. márczius 25.

Rábely Miklós, könyvnyomdász.

Nagy végeladás.

Folyó év április hó 24-én, saját házámba leendő költözködésemet megelőzőleg, egy nagy végeladást rendezek, mely alkalommal a raktáromban lévő lentebb elősorolt cikkeknek — minőségeiknek szem előtt tartása mellett — oly jutányos árban árulok végleg ki, hogy a már eleve megállapított árak előtt minden más verseny elenyészik.

Tervem oda irányul, hogy saját házámban nyitandó üzletemet átlag új cikkekkel rendezhessem be, s hogy ezen tervemnek sikerülését biztossá tegyem, áruimnak gyári árait 30%-el lejjebb szállítottam.

Raktáram oly óriás nagy és oly dus választéku, hogy mindenki megtalálja benne a neki szükségelt cikket, és daczára a valóban bámulatos olcsó áraknak nem lesz — mint más végeladásnál — szorítkozva azt megvenni a mi épen áruba bocsáttatik, biztos lehetvén a mellett még arról is, hogy cikkeim — a gyakran eszközölt bevásárlásaimnál fogva nem csak nem régiek — de igenis a legújabbak és legjobbabbak.

Dus választéku cikkeim a következőkből állanak, u. m:

Mosó perkálok minden színben és minőségben, batisztok, hazai gyártmányu festőkelmék, divatos szőr-ruhakelmék, fekete és színes ternók, indisch-cachemirok, lusterek minden színben, fekete faille-ok, fekete és színes Noblesse-ek és atlaszok, a legdivatosabb diszkelmék, ruhaflanellék és cheviot-ok, továbbá a legjelesebb gyártmányu valódi sziléziai-, creász- és rumburgi-vásznak $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{5}{4}$, $\frac{9}{4}$ és $1\frac{1}{4}$ szélességben, törülközők, asztalkendők és abroszok, ez utóbbiak minden nagyságban, színes kávé abroszok csemegekendőkkel, színes kanavászkok, oxfordok és anginetek minden színben, Gobelin és ripsz ág- és asztalterítők, cachemir- és szatin paplanok és finom gypaju pókróczok, Jute-, Gobelin- és csinvatbutorkelmék, futószőnyegek és lópókróczok.

Urak számára Oxford-, Cretton- és Chiffon-íngék és lábravalók. Kiváló nagy raktár a legdivatosabb kabát- és nadrágkelmékből, fekete Dosking és Peruvienből és még számos e szakmához tartozó itt meg nem nevezett cikkből.

Ezen nagymérvű végeladást jelen hirdetés kibocsátásával megkezdem, s azon megjegyzésem figyelmébe ajánlása mellett, hogy ezen — a szükségelt cikkek ily jutányos árban beszerzésére nézve vajmi ritkán előforduló kedvező alkalmat elmulasztani ne méltóztassék

Rimaszombat, 1882. márcz. 12.

Engel Adolf.

3—4

A legolcsóbb, legterjedelmesebb, legdiszesebb magyar hetilap. Egészen ingyenes regény-

külön „DIVATLAP” és külön „GAZDASÁGI és HÁZTARTÁSI” lap!

Gyönyörű jutalomképek. Megjelenik tízezer példányban.

Előfizetési felhívás

2—3

a „KÉPES CSALÁDI LAPOK”

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra.

Megjelen minden vasárnap.

A „Képes Családi Lapok” 1882 április 1-én a negyedik évfolyamnak új negyedébe lép. Ez alkalomból felhívjuk az olvasó közönség figyelmét közkeveltségben álló szépirodalmi képes lapra. A „Képes Családi Lapok” hetenkint három ivnyi tartalommal, legdiszesebb kiállításban, esimes színes borítékban jelen meg. — Minden száma sok művészi kivitelű képet hoz. — A fölapon közöl elbeszéléseket, költeményeket, rajzokat, egy kitűnő eredeti regényt, életképeket stb. Minden számhoz egy ivnyi külön regény-melléklet könyvalakban. — Havonként a „Nővilág” ez. divatlapot és „Gazdasági és háztartási lapot” is hoz ingyenes mellékletképen. A borítékon sok érdekes, mindenfajta talányt közöl. Kérdések, feleletek, ajánlatok stb. című rovatok állnak a közönség rendelkezésére. — Minden negyedévben gyönyörű színes műmelléklet egészen ingyen.

Már ez évfolyam 6-ik számához: **SZ. PRIELLE KORNÉLIA** és a 24-ik számához: **FELEKINÉ-MUNKÁCSY FLÓRA** jeles művésznők színyomatot díszes arcképeit adtuk előfizetőinknek egészen ingyen.

Mutatványszámot kívánatra bárkinek bérmentve küld a kiadóhivatal.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1 frt 50 kr.

MEHNER VIMOS kiadóhivatala: Budapest, papnövelde-uteza 8-ik szám.

Vétele és eladása

mindennemű

állampapírok, sorsjegyek, értékpapírok, részvények, elsőbbségi kötvények, éreztvények stb., váltó-kiírás külföldi piacokra.

IGÉRVÉNYEK MINDEN HUZÁSHOZ.

Megbízások eszközlése a budapesti és bécsi tőzsdéken.

Tőkeelhelyezésre különösen ajánlja az alólírt váltó-üzlet

a pesti magy. kereskedelmi bank 5%-os zálogleveleit

melyek a legnagyobb biztonság mellett azon előnyt is nyújtják, hogy a jelenlegi árfolyam szerint, ha ki is huzatnak, veszteséget nem eredményeznek, és napi árfolyamon adatnak el.

A pesti magyar kereskedelmi bank váltó-üzlete

2—10

Budapest, Dorottya-uteza 1. sz. (saját ház.)

A legközelebbi huzásra ajánlunk:

Április 1-ére Bécsvárosi sorsjegy-igérvényt 2 frt 50 kr. és 50 kr. bélyeg.

„ 15-ére Magyar kir. nyeremény-kölesön-sorsjegy igérvényt 3 frt. és 50 kr. bélyeg.

STEINFELD és FISCHER

ur ruha-terme Miskolczon.

Van szerenesénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint üzletünk a közeledő tavaszi évadra divatkelmékkel és újdonságokkal már teljesen fel van szerelve.

Főtörekvésünk továbbra is a legjobb minőségű és igen tartós szöveteket, — elismert hírnevű gyárakból — tisztelt vevőink rendelkezésére, folyton nagy választékban készletben tartani.

A ruhák izlésteljes elkészítése és kiállítására a legnagyobb figyelmet és gondot fordítunk.

Kész ruhatárunkkal a Rimaszombati és Putnoki vásárok alkalmával megjelenünk. — Egyszersmind mérték utáni rendeléseket kelme-minták szerint, lehető jutányos árak mellett elfogadunk.

Vidéki tisztelt vevőinknek kelmemintákat kívánatra, legnagyobb készséggel küldünk.

Kiváló tisztelettel

1—1

STEINFELD és FISCHER, szabók Miskolczon.